

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระดับชั้น และรายได้ ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ

ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกเทศบาล รองนายกเทศบาล นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดกองกิจการบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองการศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนทั้งสิ้น 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาและพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลด้วยสถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์เพื่ออธิบายการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยสถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยสถิติ t-test F-test และการทดสอบรายคู่ ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ปริมาณการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ

1.1 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานปริมาณการมีส่วนร่วมโดยรวมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประเภทการระดมทรัพยากรมากที่สุด รองลงมาคือ ประเภทการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และน้อยที่สุดคือ ประเภทการกำกับติดตามประเมินผล

พิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละประเภทสรุปผลได้ว่า

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพบว่า เรื่องการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่อง การกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับ กศน.อำเภอ และเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจพบว่า เรื่องการคัดเลือกครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลร่วมกับ กศน.อำเภอมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล และเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการระดมทรัพยากรพบว่า เรื่องการส่งเสริมงานด้านวิชาการและการเรียนการสอนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการสำรวจข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือในท้องถิ่น และเรื่องการติดต่อดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนด้านวิชาการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์พบว่า เรื่องการสำรวจข้อมูลประชากรวัยแรงงานมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น และเรื่องการติดต่อดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนด้านวิชาการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตามประเมินผลพบว่า เรื่องการประเมินกิจกรรม กศน. ของครูศรช.และพนักงานราชการกับ กศน. อำเภอมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไป

ได้แก่เรื่องการติดต่อดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนด้านวิชาการ และเรื่องส่งเสริมงานด้านวิชาการและการเรียนการสอนมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

และเมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมต่างๆ ปรากฏผลดังนี้

- ในเรื่องกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับ กศน. อำเภอ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องสำรวจข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือในท้องถิ่นคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องสำรวจข้อมูลประชากรวัยแรงงานคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องติดต่อดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนด้านวิชาการคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องส่งเสริมงานด้านวิชาการและการเรียนการสอนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องส่งเสริมและสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือ การระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องคัดเลือกครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลร่วมกับ กศน. อำเภอ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการประเมินกิจกรรม กศน.ของครูศรช.และพนักงานราชการกับ กศน.อำเภอ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รongลงมา คือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รongลงมาคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

1.2 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพปริมาณการมีส่วนร่วมโดยรวมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประเภทการระดมทรัพยากรมากที่สุด รongลงมาคือ ประเภทการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และน้อยที่สุดคือ ประเภทการกำกับติดตามประเมินผล

เมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพแต่ละประเภท พบว่า

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพบว่า เรื่องการให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รongลงไปได้แก่ เรื่องการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูศรช. หรือพนักงานราชการในการจัดฝึกอบรมประชาชน และเรื่อง การร่วมฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจพบว่า เรื่องการแนะนำและจัดหาวิทยากรเพื่อการฝึกอบรมวิชาชีพมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รongลงไปได้แก่เรื่องการร่วมฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชน และเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการระดมทรัพยากรพบว่า เรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รongลงไปได้แก่เรื่องการสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน และเรื่องการให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์พบว่า เรื่องการสำรวจความต้องการและประสานงานกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่นมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รongลงไปได้แก่เรื่องการร่วมฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชน และเรื่องการให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตามประเมินผลพบว่า เรื่องการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูศรช.หรือพนักงานราชการในการจัดฝึกอบรมประชาชนมีค่าอยู่ใน

ระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน และเรื่องการแนะนำและจัดหาวิทยากรเพื่อการฝึกอบรมวิชาชีพมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

และเมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในกิจกรรมต่างๆ ปรากฏผลดังนี้

- ในเรื่องการสำรวจความต้องการและประสานงานกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่นคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการให้ข้อมูลและการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการร่วมฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการร่วมพัฒนาหรือกำหนดเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการแนะนำและจัดหาวิทยากรเพื่อการฝึกอบรมวิชาชีพคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการตัดสินใจ การประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการจัดหาสถานที่สำหรับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่อง การให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูศรช.หรือพนักงานราชการในการจัดฝึกอบรมประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการติดตามผลของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรม คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตปริมาณการมีส่วนร่วมโดยรวมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประเภทการระดมทรัพยากรมากที่สุด รองลงมาคือ ประเภทการประสานงานและประชาสัมพันธ์ และน้อยที่สุดคือ ประเภทการกำกับติดตามประเมินผล

เมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการพัฒนาทักษะชีวิตแต่ละประเภท พบว่า

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพบว่า เรื่องการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการร่วมจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม /ค่ายประชาธิปไตย/ค่ายอาสาสมัคร/ค่ายเอดส์ของ กศน.อำเภอ และเรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจพบว่า เรื่องการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้ประชาชนร่วมกับ กศน.อำเภอมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการร่วมติดตามกิจกรรมการอบรมเพื่อพัฒนาประชาชนในชุมชน และเรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการระดมทรัพยากรพบว่า เรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม และเรื่องการร่วมจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม /ค่ายประชาธิปไตย/ค่ายอาสาสมัคร/ค่ายเอดส์ของ กศน.อำเภอมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์พบว่า เรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชนกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานต่างๆมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการร่วมจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม /ค่าย

ประชาธิปไตย/ค่ายยาเสพติด/ค่ายเอดส์ของ กศน.อำเภอ และการร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตแก่ประชาชน และเรื่องการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตามประเมินผลพบว่า เรื่องการร่วมติดตามกิจกรรมการอบรมเพื่อพัฒนาประชาชนในชุมชน มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่อง การสนับสนุนเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมของวิทยากร และเรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

และเมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาพัฒนาทักษะชีวิตในกิจกรรมต่างๆ ปรากฏผลดังนี้

- ในเรื่องการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตแก่ประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้ประชาชนร่วมกับ กศน.อำเภอคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการสนับสนุนบุคลากรเพื่อร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ การระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการสนับสนุนเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมของวิทยากรคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการร่วมจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม /ค่ายประชาธิปไตย/ค่ายยาเสพติด/ค่ายเอ็ดส์ของ กศน.อำเภอคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการร่วมติดตามกิจกรรมการอบรมเพื่อพัฒนาประชาชนในชุมชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร และการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการตัดสินใจ

1.4 ด้านการศึกษาตามอรรถศาสตร์ปริมาณการมีส่วนร่วมโดยรวมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ประเภทการประสานงานและประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ประเภทการระดมทรัพยากร และน้อยที่สุดคือการกำกับติดตามประเมินผล

เมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ด้านการศึกษาตามอรรถศาสตร์แต่ละประเภท พบว่า

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพบว่า เรื่องการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนอกจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุดประชาชนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในศรช.และห้องสมุดประชาชนร่วมกับกศน. อำเภอ และเรื่องกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจพบว่า เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อในห้องสมุดประชาชนอำเภอและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และเรื่องส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนอกจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุดประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการระดมทรัพยากรพบว่า เรื่องการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อ

จัดซื้อสื่อในห้องสมุดประชาชนอำเภอและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการประสานงานและประชาสัมพันธ์พบว่า เรื่องการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆในศรช.และห้องสมุดประชาชนร่วมกับ กศน. อำเภอ และเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

- ประเภทการมีส่วนร่วมด้านการกำกับติดตามประเมินผลพบว่า เรื่องการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนอกเหนือจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุดประชาชนมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงไปได้แก่เรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอร่วมจัดกิจกรรมตำบลเคลื่อนที่ และเรื่องการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

และเมื่อพิจารณาปริมาณการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาตามอัธยาศัยแต่ละกิจกรรม พบว่า

- ในเรื่องการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการพัฒนาห้องสมุดประชาชนหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศรช.ประจำตำบล คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เช่นการจัดนิทรรศการ, การส่งเสริมการอ่านสำหรับประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อในห้องสมุดประชาชนอำเภอและศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการให้โอกาส กศน.อำเภอร่วมจัดกิจกรรมตำบลเคลื่อนที่ที่คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการสนับสนุนการบริการหนังสือพิมพ์วารสารและสื่อประเภทต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลและห้องสมุดประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมาก คือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนอกเหนือจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุดประชาชนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือ การระดมทรัพยากร รองลงมาคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์

- ในเรื่องการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในศรช.และห้องสมุดประชาชนร่วมกับกศน.อำเภอ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือการระดมทรัพยากร

- ในเรื่องการติดตามการใช้งบประมาณในการจัดซื้อสื่อให้ ศรช.และห้องสมุดประชาชน คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากคือการระดมทรัพยากร รองลงมาคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์

2. ระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแต่ละด้านพบว่า ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย

2.2 ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการติดต่อ

ดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นๆให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การร่วมเป็นคณะกรรมการคัดเลือกครูศูนย์ การเรียนชุมชนประจำตำบลร่วมกันกศน.อำเภอ การจัดทำหลักสูตรการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น การส่งเสริมและสนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียนชุมชนประจำ ตำบล การร่วมสำรวจข้อมูลประชากรวัยแรงงาน การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาระดับ พื้นฐานร่วมกับ กศน.อำเภอ การประเมินกิจกรรม กศน.ของครูศรช.และพนักงานราชการกับ กศน. อำเภอ การส่งเสริมงานด้านวิชาการและการเรียนการสอน การร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำผล ไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และการร่วมสำรวจข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือในท้องถิ่น อยู่ในระดับ น้อย

2.3 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพโดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการ ให้อบรมและการประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นให้กับประชาชน การให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะแก่ครูศรช.หรือพนักงานราชการในการจัดฝึกอบรมประชาชน การร่วมพัฒนาหรือกำหนด เนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพ การสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชน การติดตาม ผลของประชาชนที่เข้ารับการฝึกอบรม และการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการ ร่วมฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชน การสำรวจความต้องการและประสานงานกลุ่มเป้าหมายใน ท้องถิ่น การแนะนำและจัดหาวิทยากรเพื่อการฝึกอบรมวิชาชีพ และการจัดหาสถานที่สำหรับการ ฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นอยู่ในระดับน้อย

2.4 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตโดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย เมื่อ พิจารณาแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการร่วมจัด กิจกรรมทักษะชีวิต (เข้าค่ายคุณธรรม-จริยธรรม/ค่ายประชาธิปไตย/ค่ายอาสาเสด็จ/ค่ายเอคส์) ของ กศน. อำเภอ การร่วมติดตามกิจกรรมการอบรมเพื่อพัฒนาประชาชนในชุมชน การสนับสนุนสถานที่จัด

กิจกรรมฝึกอบรมประชาชน การสนับสนุนเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมของวิทยากร การสนับสนุนบุคลากรเพื่อร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต การร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตแก่ประชาชน การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม การจัดทำเนื้อหาหลักสูตรในการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้ประชาชนร่วมกับกศน.อำเภอ และการให้โอกาส กศน.อำเภอเพื่อชี้แจงเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพและหน่วยงานต่างๆอยู่ในระดับน้อย

2.5 ด้านการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวม แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนอกเหนือจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและห้องสมุดประชาชน การติดตามการใช้งบประมาณในการจัดซื้อสื่อให้ ศรช.และห้องสมุดประชาชน การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในศรช.และห้องสมุดประชาชนร่วมกับ กศน. อำเภอ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เช่นการจัดนิทรรศการ, การส่งเสริมการอ่านสำหรับประชาชน การให้โอกาส กศน.อำเภอร่วมจัดกิจกรรมตำบลเคลื่อนที่ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อในห้องสมุดประชาชนอำเภอและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล การสนับสนุนการบริการหนังสือพิมพ์วารสารและสื่อประเภทต่างๆ ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลและห้องสมุดประชาชน การกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการพัฒนาห้องสมุดประชาชนหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) ประจำตำบล อยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระดับชั้น และรายได้ ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ

คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ/หัวหน้ากอง

การศึกษา และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมสูงสุด ส่วนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุระดับชั้นเทศบาล - อบต. และรายได้เทศบาล - อบต. ต่างกันมีปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมไม่ต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

3.2 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และด้านการพัฒนาทักษะชีวิตสูงสุด ส่วนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสูงสุด และคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

3.3 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

3.4 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ/หัวหน้ากองการศึกษามีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

3.5 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปีมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

3.6 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับชั้นเทศบาล – อบต. อยู่ในระดับกลางมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสูงสุด ส่วนคณะผู้บริหารของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับชั้นเทศบาล – อบต.อยู่ในระดับใหญ่ ระดับกลาง และระดับเล็กมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการพัฒนาทักษะชีวิตเท่ากัน และคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับชั้นเทศบาล – อบต.อยู่ในระดับกลาง และระดับเล็กมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโรงเรียนในด้านการศึกษาตามอัธยาศัย สูงสุด

3.7 คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้เทศบาล - อบต.รวมในปี 2551 จำนวน 21 – 80 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพสูงสุด ส่วนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้เทศบาล - อบต.รวมในปี 2551 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ล้านบาท จำนวน 21 – 80 ล้านบาท และมากกว่า 80 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการพัฒนาทักษะชีวิตเท่ากัน และคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้เทศบาล - อบต.รวมในปี 2551 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ล้านบาท และจำนวน 21 – 80 ล้านบาท มีค่าเฉลี่ยปริมาณการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในด้านการศึกษาตามอัธยาศัยสูงสุด

อภิปรายผล

การศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยมีประเด็นที่ควรอภิปราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปริมาณการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ

จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 4 กิจกรรม คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่นในการจัดสรรทรัพยากร และในกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การประสานงานและประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการประสานงานและประชาสัมพันธ์ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ

ประสานงานกับประชาชนในชุมชนได้อย่างสะดวกโดยมีสมาชิกอบต.เป็นผู้ช่วยในการประสานงาน และประชาสัมพันธ์ชุมชนนั้นๆ อยู่แล้ว

2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ

การมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในภาพรวมทั้งในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพ การศึกษาพัฒนาทักษะชีวิตและการศึกษาตามอัธยาศัย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ วราภรณ์ ภาตังใจจริง (2544, หน้า 89) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษากรณี ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอ บางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมีส่วนร่วมในระดับน้อย และสอดคล้องกับการศึกษาของ อวยพร ศิริวรรณ (2537, หน้า 72) ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือในการทำงานการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดราชบุรีกับชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ความร่วมมือในการทำงานการศึกษานอกโรงเรียนกับชุมชนในด้านงานการศึกษาสายสามัญมีผู้ให้ความร่วมมือน้อยที่สุด รองลงมาคืองานการศึกษาตามอัธยาศัย และงานการศึกษาสายอาชีพ มีผู้ให้ความร่วมมือน้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ อภัย บุญสาม (2544, หน้า 31) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจและขาดความต่อเนื่องของบุคลากรในระดับพื้นที่ จึงส่งผลให้มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

3. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถอภิปรายในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

3.1 เพศ

การศึกษานี้พบว่า คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย

แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ นริศรา เชิดชูสุวรรณ (2551, หน้า 110) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2552 ขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า คณะผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่เป็นผู้หญิงจะได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น และผู้หญิงมีความละเอียดอ่อน มีความเข้าใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากการนำการศึกษามาพัฒนาชุมชนอันจะส่งผลดีต่อสังคมต่อไป

3.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อภัย บุญสาม (2544, หน้า 31) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ด้านการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของ พุทธชาติ ทะลิ (2552, หน้า 94) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครนายก พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาต่อเนื่องไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำชุมชนไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา ทุกคนจึงอยากมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชนของตนเองไม่ว่าจะมีอายุอยู่ในช่วงใด

3.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในรายด้านทั้งด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิเชิต สุขเกษม (2547, หน้า 116-117) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าสมาชิกที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีวุฒิทางรัฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ จะไม่ค่อยมีวุฒิทางด้านการศึกษา

3.4 ตำแหน่งงาน

คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในด้านการศึกษายกระดับขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พุทธชาติ ทะลิ (2552, หน้า 94) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาต่อเนื่องของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครนายก พบว่าผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งนายก, กำนัน และรองนายก มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครนายกสูงกว่าผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และสอดคล้อง นิคม สุวรรณทา (2542, หน้า 84) ศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายกระดับขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษายกระดับขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสาธารณสุขไปมากกว่าการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาทั้งในระบบ โรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

3.5 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม รวมทั้งในด้านการศึกษายกระดับขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ มาลี วรวิทย์สุรวัฒนา (2546, หน้า 62) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแพร่ พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานกว่าและหลายสมัย เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเองและชุมชนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

3.6 ระดับชั้นเทศบาล - อบต.

คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระดับชั้นเทศบาล - อบต.ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในด้านการศึกษายกระดับขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุกัญญา ภาคภูมิ (2547, หน้า 57) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม

พบว่า ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม วิชาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสิทธิ์ ก้องเกียรติ (2544, หน้า 48) ศึกษาเรื่องความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน มีความพร้อมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่ตำแหน่งงานของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปมีลักษณะงานและขอบข่ายของงานที่ใกล้เคียงกัน

3.7 รายได้เทศบาล – อบต.รวมในปี 2551

คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้เทศบาล - อบต. รวมในปี 2551 ต่างกันมีปริมาณการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาพรวม และในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องสุกัญญา ภาคภูมิ (2547, หน้า 57) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด นครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ไม่ว่าจะองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีรายได้มากหรือน้อยเพียงใด การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะกิจกรรมการศึกษานอกระบบส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาที่พบว่าคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามประเมินผลน้อย สำหรับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้นจึงควรเน้นให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามประเมินผล เนื่องจากภาระหน้าที่นี้จะทำให้คณะผู้บริหารได้เห็นกระบวนการทำงานที่ใช้กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

1.2 การจัดกิจกรรมพบปะระหว่างคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละเทศบาล – อบต. ย่อมที่จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแต่ละเทศบาล – อบต. ได้เรียนรู้การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำหรับการศึกษาแต่ละรูปแบบมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถนำมาปรับใช้กับเทศบาล – อบต. ของตนเองได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากวิธีนี้เปรียบเสมือนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเพิ่มประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เป็นผลให้มีการเรียนรู้ระหว่างกัน ทำให้มีรูปแบบในการดำเนินงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น เพราะจากการศึกษานี้พบว่าคณะผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกับสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดำรงในตำแหน่งงานระดับอื่นๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลการมีส่วนร่วมของทุกคนที่ทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาจได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่จะสามารถนำมาอธิบายเหตุผลที่คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับน้อยได้

2.2 ควรจะมีการศึกษาด้วยการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การจัดสนทนากลุ่ม (focus group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและลึกซึ้ง สำหรับนำมาใช้วิจัยและส่งเสริมให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น